

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น

จากผลการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นลักษณะของหลักเกณฑ์ในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาสำหรับเด็กปฐมวัยพบว่าส่วนใหญ่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก จำนวน 267 คน คิดเป็นร้อยละ 84.5 รองลงมาได้แก่ลักษณะของหลักเกณฑ์ในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาสำหรับเด็กปฐมวัยสอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ จำนวน 254 คนคิดเป็นร้อยละ 80 และเป็นเรื่องใกล้ตัวเด็ก จำนวน 246 คน คิดเป็นร้อยละ 77.8 ตามลำดับ สาระที่ใช้ในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาสำหรับเด็กปฐมวัยพบว่าส่วนใหญ่เป็นสิ่งที่ต่าง ๆ รอบตัวเด็ก จำนวน 222 คน คิดเป็นร้อยละ 70.3 รองลงมาได้แก่สาระที่ใช้ในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาสำหรับเด็กปฐมวัย เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก จำนวน 218 คนคิดเป็นร้อยละ 69.0 และเรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็กจำนวน 209 คน คิดเป็นร้อยละ 66.1 ตามลำดับ จำนวนทักษะกระบวนการที่เด็กได้รับหลังจากการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาพบว่าส่วนใหญ่เป็นทักษะกระบวนการคิด จำนวน 246 คน คิดเป็นร้อยละ 77.8 รองลงมาได้แก่ทักษะกระบวนการที่เด็กได้รับหลังจากการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็กเป็นทักษะการแก้ปัญหา จำนวน 198 คนคิดเป็นร้อยละ 62.7 และทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์จำนวน 184 คน คิดเป็นร้อยละ 58.2 ตามลำดับ ลักษณะสื่อทางสติปัญญาที่ใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นสื่อแวดล้อมตามธรรมชาติ จำนวน 255 คน คิดเป็นร้อยละ 80.7 รองลงมาได้แก่เป็นสื่อที่เป็นของจริง จำนวน 247 คนคิดเป็นร้อยละ 78.2 และอุปกรณ์ที่จัดทำขึ้นเองจำนวน 245 คน คิดเป็นร้อยละ 77.5 ตามลำดับ หลักในการเลือกสื่อที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาสำหรับเด็กปฐมวัยพบว่าส่วนใหญ่มีความปลอดภัย จำนวน 263 คน คิดเป็นร้อยละ 83.2 รองลงมาได้แก่สอดคล้องกับระดับพัฒนาการของเด็ก จำนวน 251 คนคิดเป็นร้อยละ 79.4 และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของเรื่องที่จะจัดประสบการณ์ จำนวน 248 คน คิดเป็นร้อยละ 78.5 ตามลำดับ การจัดหาสื่อที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาในห้องเรียน พบว่าส่วนใหญ่ประดิษฐ์ขึ้นเองจำนวน 254 คน คิดเป็นร้อยละ 80.4 รองลงมาได้แก่การสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด จำนวน 227 คน คิดเป็นร้อยละ 71.8 และจัดหาเอง จำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 61.7 ตามลำดับลักษณะสื่อที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาพบว่า ส่วนใหญ่เป็นนิทาน จำนวน 263

คน คิดเป็นร้อยละ 83.2 รองลงมาได้แก่บัตรภาพ/ภาพชุด จำนวน 250 คนคิดเป็นร้อยละ 79.1 และ เพลง จำนวน 226 คน คิดเป็นร้อยละ 71.5 ตามลำดับ สารเนื้อหาที่เหมาะสมในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้เป็นสื่อในการจัดกิจกรรมพบว่าส่วนใหญ่เป็นสิ่งที่ต่างๆรอบตัวเด็ก จำนวน 243 คน คิดเป็นร้อยละ 76.9 รองลงมาได้แก่ธรรมชาติรอบตัวเด็ก จำนวน 237 คนคิดเป็นร้อยละ 75.0 และ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็กจำนวน 223 คน คิดเป็นร้อยละ 70.6 ตามลำดับ สื่อภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาสำหรับเด็กปฐมวัยโดยผ่านทักษะพบว่าส่วนใหญ่เป็นทักษะทางภาษา จำนวน 243 คน คิดเป็นร้อยละ 76.9 รองลงมาได้แก่ทักษะทางการคิด จำนวน 210 คนคิดเป็นร้อยละ 66.5 และทักษะทางคณิตศาสตร์ จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 59.5 ตามลำดับปัญหาและอุปสรรคในการใช้สื่อในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ใช้อยู่พบว่าส่วนใหญ่สื่อที่ผลิตมาไม่มีความคงทนจำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 48.1 รองลงมาได้แก่ขาดความรู้ ความเข้าใจในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ จำนวน 127 คนคิดเป็นร้อยละ 40.2 และสื่อที่ผลิตมาไม่ดึงดูดความสนใจของเด็กจำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 29.7 ตามลำดับปัญหาและอุปสรรคในการประดิษฐ์สื่อที่ส่งเสริมทักษะทางสติปัญญาโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดกิจกรรมพบว่าส่วนใหญ่ขาดคำแนะนำในการประดิษฐ์สื่อจำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 44.9 รองลงมาได้แก่ขาดความรู้ ความเข้าใจในการประดิษฐ์สื่อ จำนวน 128 คนคิดเป็นร้อยละ 40.8 และขาดแนวคิดในการประดิษฐ์สื่อ จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 36.7 ตามลำดับ

ผลการประเมินสื่อ

จากการประเมินสื่อชุดที่ 1 ของผู้เชี่ยวชาญพบว่า ด้านการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นอยู่ในระดับดีมาก ด้านความเหมาะสมในการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัย ด้านความเหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย ด้านความปลอดภัย และ ด้านวัสดุและกระบวนการผลิต อยู่ในระดับดี และมี ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมคือ ควรมียลวดลายที่เด็กๆ จะระบายสี สามารถใช้พิมพ์ลายจากเชือก ก้านกล้วย ใบไม้ ฯลฯ เพื่อพิมพ์ลายและเพิ่มความหลากหลายของลวดลาย สีของไหมดึงดูดใจ ควรมีสีสันที่สะดุดตาและดึงดูดใจ และ 1 ชุดมีไหม 7 ใบ ในการเริ่มต้นควรใช้เพียง 3 ใบ เพื่อให้เห็นความแตกต่างที่ชัดเจน เมื่อเด็กเข้าใจและแยกแยะได้แล้ว เขาสามารถนำมาเรียงทั้ง 7 ใบ เพื่อเพิ่มความละเอียดในการเรียงขนาดได้ดีมากชิ้นขนาดของสื่อควรมีความแตกต่างกันน่าจะมี ขนาดใหญ่ ขนาดเล็ก จะทำให้ผู้เรียนสามารถแยกแยะได้ควรมีสีสัน หรือลวดลาย ที่คุ้นเคยตามลักษณะท้องถิ่น สื่อนี้ เด็กได้พัฒนาการด้วยการทั้งด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กประสานสัมพันธ์กับสายตาและได้แสดงจินตนาการผ่านการปั้นการใช้ดินเหนียวปั้นเหมาะสมกับเด็กแต่เด็กคงจะปั้นไหมไม่ได้แต่ถ้าทำแบบสำเร็จรูปมาสอนจะดีและเกิดประโยชน์กับพัฒนาการของเด็กทั้ง 4 ด้านดีมากควรเพิ่มในส่วนอุปกรณ์

สำหรับทำลวดลาย วัสดุที่ใช้ควรคงทนไม่แตกง่ายผลิตสื่อลักษณะ คือ ทำให้เป็นนวัตกรรมใหม่โดยใช้ตัวการ์ตูนที่ทันสมัยและตัวอย่างเรียนแบบของเล่นของใช้สมัยเก่า

จากการประเมินสื่อชุดที่ 2 ของผู้เชี่ยวชาญพบว่า ด้านความเหมาะสมในการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัย ด้านความเหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย ด้านความปลอดภัย และ ด้านวัสดุและกระบวนการผลิต อยู่ในระดับดีมาก และมี ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมคือ ควรเพิ่มเสียงในตัวตุ๊กตาและเพิ่มรูปแบบสีสันทันให้หลากหลายมากกว่านี้รูปทรงมีความสวยงามเหมาะสมกับผู้เรียน ควรเพิ่มอุปกรณ์หรือวัสดุที่มีเสียง เช่น กระดิ่ง เพื่อดึงดูดความสนใจมากขึ้นและเพิ่มรูปร่างของสัตว์หรือสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวชอบสื่อตัวนี้น่าสนใจดีเป็นสื่อที่ดีเด็กได้พัฒนาการทั้ง 4 ด้าน และไม่เป็นอันตรายกับเด็ก สามารถฝึกสมาธิเด็กโดยการใช้เชือกป่านร้อยรูปทรงต่างๆการเอามาใช้กับเด็กปฐมวัยเหมาะสมมากเป็นสื่อที่ดีและเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาการของเด็กได้ดีควรเลือกสีสันทันให้สอดคล้องหรือใกล้เคียงกับของจริงและเพิ่มสัตว์หลายๆชนิด ควรมีรูปแบบมากกว่านี้ เช่น สวนสัตว์ ก็จะมีหลากหลายมากขึ้น

จากการประเมินสื่อชุดที่ 3 ของผู้เชี่ยวชาญพบว่า ด้านความเหมาะสมในการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัย ด้านความเหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย ด้านความปลอดภัย และ ด้านวัสดุและกระบวนการผลิต อยู่ในระดับดีมาก และมี ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมคือ ควรใช้สีเข้ามาเพิ่มความสนใจเด็กมากขึ้น ควรทำหมายเลขติดกระดิ่งขั้วเพื่อให้เด็กได้มีทักษะการนับเลข อยากให้เพิ่มสีสันทันสื่อจะได้ดึงดูดความสนใจเด็กมากขึ้นสีจากรูปทรงควรเน้นสีจากธรรมชาติเพื่อความปลอดภัย เพราะมีการจับและสัมผัส ควรเพิ่มรูปทรงให้หลากหลายเป็นสื่อที่ดีและสามารถนำมาปรับใช้ได้หลากหลายกิจกรรม ซึ่งครูอาจจะปรับเปลี่ยนตามท้องถิ่นของตัวเองได้การใช้สื่อกับเด็กปฐมวัยมีความเหมาะสมมาก สีสันทันดีกว่านี้ปัญหา คือ มอดจะกินเก็บได้ไม่นาน ขอแนะนำควรนำไม้ไผ่ไปแช่น้ำก่อนและเผาแล้วนะกระดิ่งขั้วเสร็จแล้วรวมวันจะสามารถเก็บได้นาน

อภิปรายผล

เมื่อนำผลการประเมินเฉลี่ยจากผู้เชี่ยวชาญมาเปรียบเทียบระดับคะแนนของสื่อแต่ละชุด แสดงดังตารางที่ 5.1

ตารางที่ 5.1 แสดงระดับคะแนนเฉลี่ยของสื่อแต่ละชุด

ลำดับที่	รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย ชุดที่ 1	ค่าเฉลี่ย ชุดที่ 2	ค่าเฉลี่ย ชุดที่ 3
1	ด้านความเหมาะสมในการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสติปัญญา ของเด็กปฐมวัย	4.35	4.51	4.73
2	ด้านความเหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย	4.16	4.75	4.71
3	ด้านความปลอดภัย	4.19	4.58	4.67
4	ด้านวัสดุและกระบวนการผลิต	4.23	4.61	4.76
5	ด้านการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	4.73	4.77	4.90
	ระดับคะแนนเฉลี่ย	4.37	4.64	4.75

พิจารณาจากตารางที่ 18 เมื่อเปรียบเทียบคะแนนของสื่อแต่ละชุดพบว่า ด้านความเหมาะสมในการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัยของสื่อชุดที่ 1 มีระดับคะแนนมากที่สุด รองลงมาคือชุดที่ 2 และที่คะแนนต่ำที่สุดคือชุดที่ 1 ทั้งนี้เนื่องจากสื่อชุดที่ 1 จะมีความเบาบางและแตกหักง่ายทำให้ไม่เหมาะสำหรับการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยเมื่อเปรียบเทียบกับสื่ออีก 2 ชุดนั่นเอง

เมื่อพิจารณาในด้านความเหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัยพบว่าสื่อชุดที่ 1 มีระดับค่าคะแนนดี ส่วนสื่อชุดที่ 2 และ 3 มีระดับคะแนนดีมาก โดยสื่อชุดที่ 3 มีระดับคะแนนสูงสุด ทั้งนี้เนื่องจากสื่อชุดที่ 3 ผลิตจากวัสดุที่เป็นผ้า มีขนาดและน้ำหนักเหมาะสมและประกอบไปด้วยลักษณะชิ้นงานหลายชิ้น และมีขนาดค่อนข้างเล็กทำให้สามารถประยุกต์ใช้เป็นของเล่นสำหรับเด็กปฐมวัยได้จึงมีความเหมาะสมกับเด็กปฐมวัย เนื่องจากของเล่นที่ผลิตจากภูมิปัญญาพื้นบ้านจะส่งเสริมให้เด็กเกิดทักษะทางด้านต่างๆ ทำให้เกิดการพัฒนาการทางด้านสติปัญญา (ทศนา แคมณี, 2535)

เมื่อพิจารณาในด้านความปลอดภัยพบว่าสื่อชุดที่ 1 มีระดับค่าคะแนนน้อยที่สุดเนื่องจากสื่อชุดที่ 1 ผลิตจากวัสดุที่ทำจากเครื่องปั้นดินเผาทำให้มีความแตกหักได้ง่ายซึ่งอาจจะเป็นอันตรายต่อเด็กได้

เมื่อพิจารณาในส่วนของการกระบวนการผลิตพบว่า สื่อชุดที่ 3 มีระดับคะแนนมากที่สุดคือดีมาก เนื่องจากการผลิตมีลักษณะประณีตไม่ซับซ้อนมากนักนอกจากนั้นแล้วสื่อชุดที่ 3 ยังสามารถใช้ประยุกต์ในการจัดการเรียนรู้ได้หลายเรื่องทำให้

ในส่วนของการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นพบว่าสื่อทั้ง 3 ชุดมีค่าระดับคะแนนดีมากทั้งหมด ทั้งนี้เนื่องจากเป็นการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ในพื้นบ้านมาประยุกต์ในการทำสื่อ

สำหรับการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้จากผลการวิจัยการเล่นตามทฤษฎีสิ่งแวดล้อมของ กรานเนอร์ และเพเพลอร์ (Kranor and Pepler, 1980, อ้างถึงใน วิไลลักษณ์ แจ่มแสง, 2548) สรุปไว้ว่าองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของเด็กที่จะส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้คือ วัสดุที่ใช้ในการเล่นที่มีอยู่ในสภาพแวดล้อม ซึ่งตรงกับกรณีวิชาการที่ได้กำหนดสาระหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2546 ขึ้น โดยมีแนวทางในการทำหลักสูตรให้มีลักษณะเป็นหลักสูตรเกี่ยวกับสังคม ชุมชน และท้องถิ่นตามสภาพบริบทของชุมชนและท้องถิ่นนั้นๆ

เมื่อพิจารณาจากระดับคะแนนรวมของสื่อทั้งสามชนิดพบว่าสื่อชุดที่ 2 และชุดที่ 3 มีระดับคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดทั้งนี้เนื่องจากสื่อทั้งสองชุดมีลักษณะพิเศษคือ มีขนาดเหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย มีความแข็งแรง ปลอดภัย และสามารถประยุกต์ใช้งานได้ในหลายๆด้านซึ่งตรงกับหลักการทั่วไปของการประดิษฐ์สื่อสำหรับเด็กปฐมวัย

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยพบว่ามีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรนำสื่อที่พัฒนาขึ้นมาไปทดลองใช้ในการจัดการเรียนรู้แล้ววัดผล
2. ควรศึกษาการแก้ปัญหาท้องถิ่นด้านอื่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้เช่นเพลงพื้นบ้าน